

การศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

A Study of School Buildings and Environment Administration under Secondary
Educational Service Area Office, Area 1 Bangkok

ธนพิพัฒน์ แสงอรุณ

Tanapipat Sangarun

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

e-mail: a.asachi.a@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานครและ (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยสำรวจ โดยมีประชากร คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน รวม 201 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 136 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลการวิจัยคือแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า (1) ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ผลของการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยการจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถพิจารณารายคู่ในภาพรวมคือ คู่ที่ 1 โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่พิเศษ คู่ที่2ขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษและคู่ที่3 ขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ มีการบริหารงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) To study about building and environmental administration of schools under The Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok and (2) To compare about building and environmental administration of schools under The Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok classified by school size.

This research was a survey research by population is accessory of building and environment of school under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok from 67 schools totaling 201 persons. Sample obtained via stratified random sampling technique comprised of accessory of building

and environment of school under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok totaling 136 samples. The instrument was a 5 rating scales questionnaire. The statistics used for data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation and hypothesis testing by one way ANOVA.

Major Finding (1) The opinion of persons who related for building and environment of school under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok toward building and environment administration at schools was at high level in overall (2) The opinions comparison of the ones who were responsibility for building and environment of school under the Secondary Educational Service Area Office 1, Bangkok, classified by school size found that both in overall and each aspects were different statistical significance at .05 level, which could be considered as a pair toward building and environment of school, first pair small sized school versus extra-large sized school, second pair medium sized school versus extra-large sized school and third pair large sized school versus extra-large sized school were different statistical at .05 level, for the other pair were not different.

Keywords: Building and Environment Administration

บทนำ

ตามที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ระบุว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” จากมาตรา 39 มีการระบุอย่างชัดเจนในการกระจายอำนาจในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านก็จะมีมีความสำคัญที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับบริบทหรือโครงสร้างของแต่ละสถานศึกษาเช่น กลุ่มงานวิชาการจะรับผิดชอบในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา กลุ่มงานงบประมาณจะรับผิดชอบในส่วนของการเบิกจ่ายเงิน กลุ่มงานบริหารบุคคลจะรับผิดชอบในส่วนของอัตรากำลังของสถานศึกษา และสุดท้ายคือกลุ่มงานบริหารทั่วไปจะรับผิดชอบในส่วนของการปรับปรุง ซ่อมแซม ดูแล อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา เพราะสถานศึกษาหมายถึง สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 วรรค 4) และหากสถานศึกษามีการจัดสิ่งแวดล้อมหรือสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมแล้วจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนั้นในการบริหารกลุ่มงานบริหารทั่วไปของโรงเรียน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเอาใจใส่ ดูแลในส่วนของงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน (ศิริ เจริญวัย. 2544: 137) อย่างจริงจัง เพราะบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมในสถานศึกษามีส่วนที่สำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ เกิดความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมของนักเรียน ส่งผลให้การปลูกฝังจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกิดขึ้นได้เองในตัวผู้เรียน (สุขวิช รังสิตพล, 2540: 8)

สำหรับสถานศึกษาหรือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จะมีสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ รวมทั้งหมด 67 แห่ง ซึ่งจัดให้มีการเรียนการสอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 3 (ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น) และช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) โดยมีการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษาหรือของกลุ่มงานบริหารทั่วไปในแต่ละสถานศึกษาจะแตกต่างกันออกไป โดยลักษณะของข้อแตกต่างกันจะเป็นในเรื่องของปัญหาอุปสรรค เช่น ขาดบุคลากร บุคลากรขาดซึ่งองค์ความรู้หรือทักษะ ขาดซึ่ง

งบประมาณ ขาดความรู้ในเรื่องการจัดการที่ดี มีความร่วมมือจากชุมชนน้อยมาก หรือขาดซึ่งความปลอดภัย เป็นต้น เหล่านี้จึงเป็นสาเหตุให้การพัฒนาหรือการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของผู้เรียน ทางด้านอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ อาคารประกอบ อาคารอเนกประสงค์ ห้องเรียน ระบบสาธารณูปโภค ได้แก่ ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า ระบบเครื่องปรับอากาศ ระบบสื่อสาร ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบคมนาคมขนส่ง การเดินทาง ต้นไม้และสวนหย่อมต่าง ๆ เป็นต้น ขาดการดูแลเอาใจใส่และการบำรุงรักษาอย่างเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือกลุ่มงานบริหารทั่วไป ครู บุคลากรทางการศึกษาทุกท่านและชุมชน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ร่วมมือ พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาได้ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพ น่าอยู่ น่าเรียน เมื่อสภาพแวดล้อมที่ดีก็จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (วินัย ศรีจันทิก, 2550: 2)

ดังนั้น ในการศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร มุ่งศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนทางด้านการจัดสร้างอาคาร การใช้งาน การซ่อมบำรุงและการประเมินผล ที่เป็นประโยชน์ในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จและดีขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่การจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน อีกทั้งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น มีความรัก ความสนใจในโรงเรียนของผู้เรียนที่ได้ศึกษาอยู่ ตลอดจน อาจจะเป็นบุคคลสำคัญในอนาคตที่มีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร มีการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ การศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้พิจารณาถึงขอบข่าย รวมถึงสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 28-38) ได้มีการจำแนกงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไว้ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 2) การบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 3) การบริหารวิธีการในการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน 4) แนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน รวม 201 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 67 โรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารทั่วไป และครูผู้ดูแลงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน โดยใช้ทฤษฎีการแบ่งกลุ่มชั้น (Stratified Random Sampling) และมีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตาราง R.V. Krejcie และ R.W. Morgan (สมบูรณ ัตนยะ, 2548: 105) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

ตัวแปรตาม คือ การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ได้แก่ (1) การบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (2) การบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (3) การบริหารวิธีการในการตรวจสอบปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (4) แนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีการจำแนกเป็นตำแหน่งผู้ตอบแบบสอบถาม ขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นสภาพการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (2) การบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (3) การบริหารวิธีการในการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน (4) แนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน รวม 44 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคอร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสถิติที่ใช้มีดังต่อไปนี้

5.1 สถิติพิจารณาแบบสอบถาม

1) ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence: IOC)

2) สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.2 สถิติพื้นฐาน

ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

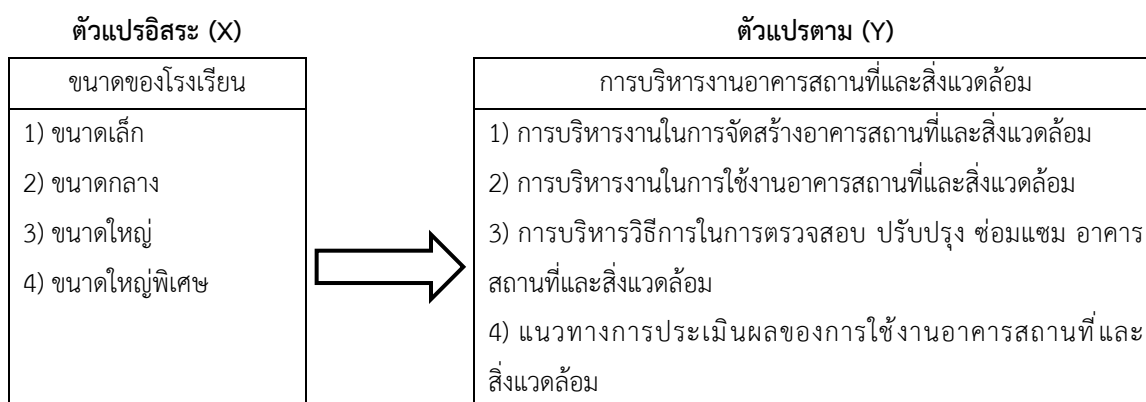
5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ

1) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

2) เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นการศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มงานบริหารทั่วไปภายในโรงเรียน อันได้แก่ การจัดสร้าง การใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษา ปัญหา อุปสรรค และการจัดการประเมินผล เช่น การบริหารจัดการงาน บริหารจัดการคน บริหารจัดการงบประมาณ โดยมีขอบข่ายที่ครอบคลุมงานวิจัย คือ แผนงาน การจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การบำรุงรักษาอาคารต่าง ๆ และบริเวณอื่น ๆ โดยรอบ การใช้ประโยชน์จากหน่วยงานภายในและภายนอก มีการประเมินผลความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวความคิดในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ รวม 67 โรงเรียน ในภาพรวมพบว่ามึระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.23$) ด้านที่ 2 การบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.14$) ด้านที่ 3 การบริหารวิธีการในการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.65$) และด้านที่ 4 แนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.79$)

2. ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษต่อการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร พบว่าขนาดของโรงเรียนจะมีการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (ดังตารางที่ 7) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลก็สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัย รายละเอียดสามารถจำแนกพิจารณารายคู่ในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนการบริหารงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนการบริหารงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดกลางต่อโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ต่อโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารวิธีการในการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดกลางต่อโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนการบริหารงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่ต่อโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่พิเศษ

ด้านที่ 4 ด้านแนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนขนาดเล็กต่อโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางต่อโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนการบริหารงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษต่อโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

อภิปรายผล

1. การศึกษาระดับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร

พบว่าผลของความคิดเห็นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การบริหารวิธีการในการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและแนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน อยู่ในระดับ มาก หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งหัวข้อหรืองานที่มีการปฏิบัติคือเรื่องของการประเมินอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้างแหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียน มาใช้ในการวางแผน เพื่อปรับปรุงพัฒนาและแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เหมาะสมกับยุคสมัย ทันต่อเหตุการณ์และเทคโนโลยี ส่วนหัวข้อหรืองานที่มีการปฏิบัติรองลงมา คือสถานศึกษามีการจัดทำแบบสรุปผลการใช้งานอาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง แหล่งเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมโรงเรียนเป็นประจำทุกปี ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากโรงเรียนต้องสรุปผลหรือจัดทำข้อมูล เพื่อใช้สำหรับพิจารณาประมาณที่คงค้างหรือได้รับการจัดสรรมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียนในการพัฒนาโรงเรียนรวมถึงการพิจารณาแผนงานสำหรับการพัฒนาโรงเรียนในปีงบประมาณถัดไป

2. การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร โดยการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

พบว่าผลของความคิดเห็นทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานในการจัดสร้างอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารงานในการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ด้านการบริหารวิธีการในการตรวจสอบ ปรับปรุง ซ่อมแซม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและด้านแนวทางการประเมินผลของการใช้งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน อยู่ในระดับ มาก หมายถึง มีระดับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวก็สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรกร มิ่งขวัญ (2559) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า “การ

บริหารงาน ด้านการบริหารทั่วไป ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และหากพิจารณารายชื่อ ระดับสูงสุดคือการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและปลอดภัย” และจากการศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการ รองหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครูผู้ดูแลหรือรับผิดชอบงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ก็พบว่าขนาดของโรงเรียน ได้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลก็สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 ซึ่งการบริหารงานที่แตกต่างกัน แต่ก็ยังพบว่า การบริหารงานในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้าน บางครั้งขนาดของโรงเรียนก็มีการบริหารที่ไม่แตกต่างกันก็ได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ควรศึกษาบริบทของแต่ละโรงเรียน เช่น โรงเรียนที่เน้นผลงานทางวิชาการ หรือผลงานทางด้านกีฬา หรือผลงานทางด้านศิลปะ หรือผลงานทางด้านวิชาชีพ เป็นต้น เพื่อศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 กรุงเทพมหานคร ได้ตรงกับความต้องการของข้อมูล
2. ควรศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบถึงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน
3. ควรศึกษาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบถึงการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนได้อย่างครบถ้วน ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยในเชิงลึกเพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน
2. หลังจากได้ข้อสรุปจากการวิจัยในข้อที่ 1 แล้วควรนำปัจจัยที่ค้นพบมาตรวจสอบโดยการวิจัยในเชิงปริมาณเพื่อยืนยันปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *แนวทางการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา*.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ก). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร:

กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546ข). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*.

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

- กฤษฎาง แก้วโสภณ. (2542). *สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- กานต์ ภูณาศล. (2542). *การประถมศึกษา*. กาญจนบุรี: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- กู่เกียรติ มาณพ. (2529). *ปัญหาการบริหารโรงเรียนสาขาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จรรย์รัตน์ พิกุลแย้ม. (2554). *การบริหารงานอาคารสถานที่ตามวิถีจักรเคมีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 กลุ่มสหวิทยาเขตบรมราชชนนี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพมหานคร.
- จรรย์ ศิลาพันธ์. (2535). *ปัญหาและสาเหตุของปัญหาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. (ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- เจษฎา เสาทอง. (2536). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย. (2545). *การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ*. ชัยนาท: ม.ป.ท.
- ชาญสิจน์ กิจแสงทอง. (2546). *การศึกษาปัญหาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). วิชาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ญาดารัตน์ บุญประดับ. (2559). *การบริหารงานอาคารสถานที่โดยใช้กิจกรรม 5ส ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2*. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ถวิล มาตรเลี่ยม. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: เสมาธรรม.
- ถาวร สารวิทย์. (2523). *การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลก.